

לשכת רואי חשבון בישראל

Institute of Certified Public
Accountants In Israel

نقابة مدققي الحسابات في إسرائيل

דוחות מיוחדים של רואי חשבון

ודוחות בלתי מבוקרים

25.3.2021

רו"ח איריס שטרק

נשיאת לשכת רואי החשבון בישראל

1

לשכת רואי חשבון בישראל

Institute of Certified Public
Accountants In Israel

نقابة مدققي الحسابات في إسرائيل

רקע כללי

סוגי הדוחות ומדרג הביטחון (Assurance):

- 1. אישור רואה חשבון – רמת ביטחון גבוהה ביותר**
האישור יינתן בהתאם לתקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000
(בעבר מספרו היה 905 ולפני פרויקט הקודיפיקציה תקני
ביקורת 7 ו-70)
- 2. חוות דעת רואה חשבון – רמת ביטחון גבוהה**
חוות הדעת תינתן בהתאם לתקן בחינת מהימנות (ישראל)
3000.
- 3. דוח בלתי מבוקר – רמת ביטחון מהימנה**
דוח בלתי מבוקר יינתן בהתאם לתקן שירותים קשורים
(ישראל) 4410 (לשעבר תקן ביקורת 8).

תקן בחינת מהימנות 3000 - רקע כללי

רשויות ממשלתיות, גופים פרטיים ומוסדות אחרים מבקשים מרואי חשבון שני סוגים עיקריים של דוחות:

- אישור נתונים סטטוטוריים.
- חוות דעת רואה חשבון על דוחות שהוכנו על ידי הלקוח.

**הדוחות העונים על דרישות אלה מוגדרים כ-
"דוחות מיוחדים" בהתאם לכללים הנקבעים
בתקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000 בדבר
דוחות מיוחדים של רואי חשבון.**

תקן שירותים קשורים 4410 - רקע כללי

- דוח בלתי מבוקר - מתייחס למצב שרו"ח עושה פעולה העשויה לגרום לכך שקורא הדוח יסיק ממנה כי רו"ח קשור לדוח, לדוגמה:
- רואה החשבון ערך או סייע בעריכה של הדוח.
 - שם רואה החשבון מופיע בדוח בכותרת או בשולי הדוח (לדוגמה נייר פירמה).
 - רואה החשבון צירף מכתב לוואי לדוח.

על רואה החשבון להבהיר במפורש את מהות הקשר וכי אין הוא מחווה עליו את דעתו.

הגיע לידיעת רואה החשבון או שיש לו סיבה להניח כי הדוח הבלתי מבוקר מטעה עליו לדרוש את תיקונו, לדרוש שלא יעשה בדוח שימוש, או להימנע מכל קשר עמו

דוגמאות לדוחות מיוחדים בהתאם לתקן 3000

דוגמאות לאישורי רואי חשבון:

- הון מניות בהתאם לרשם החברות
- בעלי זכות חתימה ומורשים לפעול בשם החברה בבנק בהתאם לפרוטוקול
- מחזור הכנסות והיעדר הערת עסק חי בהתאם לדוחות כספיים מבוקרים

דוגמאות לחוות דעת:

- בקשות לתמיכות ממשלתיות (לדוגמה תמיכה מכוח סעיף 3א)
- דוחות על ביצוע השקעות
- חוק האריזות

דוגמאות לדוחות בלתי מבוקרים בהתאם לתקן 4410

דוגמאות לדוחות בלתי מבוקרים:

- סיוע בעריכת דוח לצורך הגשת בקשות למענקי הוצאות קבועות עבור מלכ"רים, עוסקים באילת ועוסק באיחוד עוסקים
- בקשת מעסיק למשיכת סכום העודף בקופה מרכזית לפיצויים
- סיוע בעריכת דוח בלתי מבוקר בדבר הכנסות והוצאות עמותות/חל"צ לצורך קבלת תמיכה חד פעמית בשל השלכות נגיף הקורונה לחשב הכללי
- סיוע בעריכת דוח לצורך קבלת רישיון נוטריון **בתהליך**

בתהליך

מטרת הדוחות המיוחדים

דוחות מיוחדים נועדו
להקנות אמינות
לדיווחים שונים אשר
מאפשרים לגוף חיצוני
לקבל ביטחון על הדיווח
של הגוף המבוקר.

רואה חשבון = אמינות

התמודדות הלשכה עם אישורים לא תקינים

שנים של ויכוחים/פשרות בלחץ לחתימת אישורים לא תקינים.

הסתיימו

דרישות לאישורים לא תקינים מצד מוסדות רשמיים דוגמת הבנקים, שאינם בקיאים לעומק בסמכויותינו, ומבקשים אישורי רואי חשבון בנושאים שאינם בתחום אחריות רואי החשבון, או שאינם עומדים בכללים המקצועיים החלים על רואי החשבון.

הסגל המקצועי של הלשכה שמח לסייע לחברי הלשכה בכל מצב בו נדרש אישור לא תקין.

הישג - עמדת מועצת רואי חשבון בעניין אישורים מיוחדים ודוחות מיוחדים

- בהמשך למאבק הלשכה וביוזמת נשיאת הלשכה כנגד חתימה על דוחות מיוחדים החורגים מכללי מקצוע ראיית החשבון, מועצת רואי חשבון פרסמה את עמדתה בעניין.
- עמדת המועצה מבהירה כי יש לחתום על אישורים תקינים בלבד העומדים בתקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000 בדבר דוחות מיוחדים של רואה חשבון.

יש לשים לב, כי עלינו כרואי חשבון מוטלת האחריות המקצועית לחתום רק על אישורים תקינים, וכי חתימה על אישור מיוחד שלא בהתאם לתקן זה או שלא בהתאם להנחיות לשכת רואי חשבון בישראל, עשויה לעלות אפוא כדי עבירת משמעת בהתאם לחוק ולתקנות שמכוחו.

הישג - עמדת מועצת רואי חשבון בעניין אישורים מיוחדים ודוחות מיוחדים - המשך

”ההנחיות להוצאת אישורים וחוות דעת נקבעו במסגרת
”תקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000” של לשכת רואי
חשבון בישראל, בדבר דוחות מיוחדים של רואה חשבון.

חתימה על אישור מיוחד שלא בהתאם לתקן זה או שלא
בהתאם להנחיות לשכת רואי חשבון בישראל, במקרים
בהם אין באפשרותו של רואה החשבון לאמת את נכונות

הדיווח או ההצהרה המתבקשים מצד הלקוח, או

במקרים בהם אין באפשרותו לתת את האישור המיוחד

אלא בניסוח המנוגד להוראת התקן או ההנחיות גם אם

הגורם הדורש את האישור הוא רשות מוסמכת, עשויה

לעלות אפוא כדי עבירת משמעת בהתאם לחוק ולתקנות

שמכוחו.”

משרד המשפטים
מנהלת היחידות המקצועיות (הסדרת מקצועות הרישוי)

פרסומים מקצועיים
הבהרה בנושא "אישורים מיוחדים" ו"דוחות
מיוחדים", בהתאם לסעיף 11א לחוק רואי חשבון,
תשט"ו-1955

תאריך פרסום: 06.04.2020
נושא: מועצת רואי החשבון

על רקע פניות שהתקבלו בנושא, מועצת רואי חשבון מבקשת להבהיר בזאת את עמדתה באשר
לאישורים מיוחדים ודוחות מיוחדים (להלן: "אישורים מיוחדים" או "אישור מיוחד") עליהם
מתבקשים רואי חשבון לחתום עבור לקוחותיהם:

פעילות הלשכה

דרישות לדוחות מיוחדים מצדם של גופים עסקיים, רגולטוריים ופרטיים כגון:

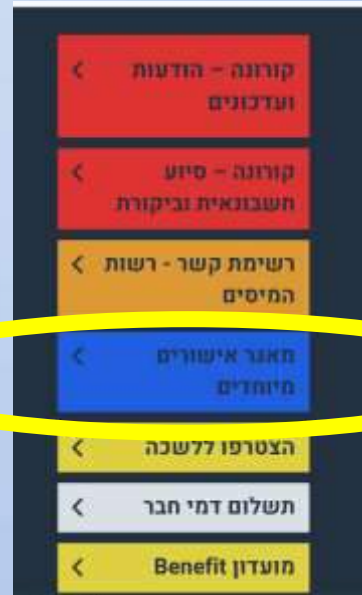
- בנקים
- משרדי ממשלה וגופים ממשלתיים וציבוריים
- גופי שלטון מקומי
- רשויות המס
- חברות עסקיות

רואה חשבון = מותג
זה לא עסק בלי רואה חשבון

מאגר האישורים המיוחדים באתר הלשכה – 19.12.19

השקנו מאגר של אישורים חוות
דעת ודוחות בלתי מבוקרים
המוסכמים על ידי הלשכה,
זמינים באתר הלשכה.

איגרת נאיהא פאלסכו
חברות וחברים יקרים,
הנדון: **השקת מאגר אישורים מיוחדים מאושרים ע"י הלשכה**

אני שמחה לבשר על השקת שירות חדש וחיוני לחברים - **מאגר אישורים מיוחדים מאושרים ע"י הלשכה** בנושאים שונים. שירות זה נועד לתת מענה לפניות חברים וכן **למנוע** מתן אישורים מיוחדים שאינם עומדים בכללים המקצועיים החלים על רואה חשבון.

האישורים הראשונים הנכללים במאגר הינם **נוסחים מאושרים ע"י הלשכה בנושא עמידה בחובות מס ונוסחים לצורך קבלת משכנתא בבנקים**.

הלשכה קיבלה וממשיכה לקבל אינספור פניות חברים לפיהן בנקים ממשיכים לדרוש נוסחים לקויים של אישורי רואה חשבון. זאת **למרות השיח וניסיונות ההידברות של הלשכה במעורבותי האישית עימם בנושא**, ולמרות שחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 4.1.2018 קובע מפורשות כי בנקים ידרשו מרואי חשבון רק אישורים המנוסחים **בהתאם לכללים המקצועיים החלים על רואי החשבון**.

הלשכה פנתה לגורמים האחראים על הטשא בבנקים והבהירה שהנוסחים הנכל אינם עומדים בכללים המקצועיים החלים על רואי חשבון. כמו כן, הוצעו להם נוסחים חלופיים תקינים. שיח מתמשך עם הבנקים, במעורבותי האישית יחד עם נציגות הרשות לאיסור הלבנת הון, איגוד הבנקים והפיקוח על הבנקים, **לא הביא תוצאות ונוסחים מוסכמים עד כה**.

לנוכח האמור, הלשכה מוצאת לנכון לפרסם כעת לטובת החברים את הנוסחים שבנדון, **יש לעשות שימוש בנוסחים אלה**, הנמצאים ביקשורים להלן:

מאגר האישורים המיוחדים באתר הלשכה

דוגמאות לאישורים מוסכמים במאגר:

- נוסח אישור רואה חשבון בדבר הערת עסק חי
- נוסח אישור רואה חשבון בדבר בעלי זכות חתימה המורשים לפעול בשם חברה
- נוסח אישור רואה חשבון בדבר מחזור הכנסות
- נוסח אישור רואה חשבון בדבר חשבונות גלויים לרשות המיסים

דוגמאות לחוות דעת במאגר

- נוסח לדוגמה בהתאם לתקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000
- נוסח על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9 ג' לתקנות ניירות ערך
- נוסח על דוח לאפטרופוס הכללי

בעיות במתן דוחות מיוחדים

- הבעיות המתעוררות במתן דוחות מיוחדים הן, בדרך כלל, כדלקמן:
- ההבחנה בין אחריות רואה החשבון לבין אחריות הלקוח.
 - המינוח בו ישתמש רואה החשבון, כגון: "חוות דעת", "דיווח" או "אישור".
 - דוחות מיוחדים המתבקשים בקשר לדיווחים של הלקוחות בעניינים שאינם בתחום עיסוקו של רואה החשבון כגון דיווח על המטרה שלשמה נרכשו טובין כלשהם, או על אופן השימוש בהם.
 - ניסוח הדוח המיוחד נקבע לעתים מראש על ידי הרשות המבקשת אותו ואינו ערוך כיאות.

הכללים הרלוונטיים למתן אישורי רואה חשבון לפי תקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000 בדבר דוחות מיוחדים לרואי חשבון

- ✓ האחריות הראשונית לתוכן הדוח המיוחד **מוטלת על הלקוח**, אחריות רואה החשבון היא על הדוח המיוחד בו הוא מחווה דעתו.
- ✓ דוח מיוחד יינתן רק בנושאים שהם **בתחום עיסוקו המקצועי של רואה חשבון**.
- ✓ הדוח המיוחד ינוסח בצורה בהירה ובאופן שאינו משתמע לשתי פנים.
- ✓ רואה חשבון **מנוע מלספק פרשנות לסוגיה משפטית** החורגת מתחום מומחיותו של רואה החשבון
- ✓ ניתן להשתמש במונח "אישור" רק במקרים שבהם הדוח המיוחד מעיד על התאמה של נתון למסמך או לרשומות מסוימות;

הכללים הרלוונטיים למתן אישורי רואה חשבון לפי תקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000 בדבר דוחות מיוחדים לרואי חשבון

- ✓ רואה חשבון מנוע מלאשר דברים "מידיעתו האישית".
- ✓ הדוח המיוחד יערך וינוסח במתכונת דוח המבקרים הרגיל ובשינויים המתחייבים לפי העניין.
- ✓ אין להשתמש במסגרת חוות הדעת במושגים של אישור או דיווח כיוון שממושגים אלה משתמעת דרגה של ודאות עובדתית אליה לא ניתן להגיע בביקורת רגילה.
- ✓ חובת הזהירות מוטלת על רו"ח גם בעת הוצאת אישורים כאמור. על רו"ח להניח את דעתו בדבר מהימנות הנתונים או הרשומות עליהם הוא מתבסס.
- ✓ הדוח המיוחד ימוען אל הלקוח ולא אל הרשות המבקשת אותו. לבקשת הלקוח יכול רו"ח למען את הדוח המיוחד לרשות המבקשת אותו בציון עובדה זו.

מרכיבי הדוח המיוחד במתכונת של חוות דעת

פיסקת מבוא

- פיסקה זו תכלול זיהוי של הדוח המיוחד והבחנה בין אחריות ההנהלה לדוח המיוחד לבין אחריות רואה החשבון לחוות הדעת.

מרכיבי הדוח המיוחד במתכונת של חוות דעת

פיסקת היקף הביקורת

- בפסקה זו יש להתייחס לביצוע הביקורת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים אך אין לציין את המילים "לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973", באשר תקנות אלו חלות רק על דוח מבקרים על דוחות כספיים.
- הפסקה תכלול את כל המרכיבים הכלולים בפסקה המקבילה בדוח המבקרים על דוחות כספיים, ובלבד שהם רלבנטיים בנסיבות הדוח המיוחד. לדוגמה:
 - אם נדרשת בדיקה מלאה של המצגים שבדוח המיוחד, אין לציין כי "ביקורת כוללת בדיקה מדגמית...".
 - אם הדוח המיוחד אינו מבוסס על אומדנים חשבונאיים אין לציין "ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו...".

מרכיבי הדוח המיוחד במתכונת של חוות דעת

פיסקת חוות הדעת

- יש לנסח את פיסקת חוות הדעת בהתאם לנסיבות העניין, דהיינו - יש לציין כי הדוח המיוחד משקף באופן נאות את המצגים הכלולים בו בהתאם לבסיס עליו מושתת הדוח המיוחד.
- אם הדוח המיוחד משקף מצגים שאינם ערוכים על בסיס כללי חשבונאות מקובלים, יש לציין את הבסיס שעליו מושתת הדוח המיוחד ולא את כללי החשבונאות המקובלים.

דוגמה לנוסח דוח מיוחד במתכונת של חוות דעת

לכבוד

הנדון: הדוח המיוחד - [לדוגמה: דוח על ביצוע השקעות בפרויקט לתקופה מ _____ עד _____]

ביקרנו (או, לבקשתכם וכרואי החשבון של חברתכם ביקרנו) את הדוח המצורף של החברה לדוגמה בע"מ על - [נושא הדוח - לדוגמה: ביצוע השקעות בפרויקט _____ לתקופה מ _____ עד _____] שבנדון, המצורף והמסומן בחותמתנו לשם זיהוי בלבד. דוח זה הינו באחריותכם (או באחריות הנהלת החברה). אחריותנו היא לחוות דעה על הדוח הנ"ל בהתבסס על ביקורתנו. **פסקת המבוא**

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוח הנ"ל הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוח. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים שעל-פיהם נערך הדוח - [יש להוסיף כאן את הכללים] ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידיכם (או, על ידי הנהלת החברה) וכן הערכת נאותות ההצגה בדוח בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו. **פסקת ההיקף**

לדעתנו, נושא הדוח – [לדוגמה: השקעת החברה בפרויקט _____ לתקופה מ _____ עד _____], תואם, מכל הבחינות המהותיות, את הרשומות והאסמכתאות עליהן התבסס הדוח. **פסקת החוות דעת**

בכבוד רב,

רואי חשבון

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים - רשות שוק ההון

"אל תנסי אותי": חשיפת "גלובס" הציתה מלחמה בין הממונה על שוק ההון ליו"ר לשכת רואי החשבון

עקב הפרסום ב"גלובס", הממונה על שוק ההון משה ברקת שלח מכתב חריף לנשיאת לשכת רואי החשבון איריס שטרק, בתגובה להודאה שהעבירה לרואי החשבון שלא לציית לנהל חדש שפרסם בנוגע לחתן רישיון לציינבים • שוקל לקדם הקמת גוף פיקוח על רואי החשבון

26/11/2019 אלה לוי-וינריב

נשיאת לשכת רואי החשבון נגד הממונה על שוק ההון: חברי לשכה, אל תצייתו למשה ברקת

איריס שטרק טוענת כי דרישות הנהל לקבלת רישיון לציינבים, שפרסם הממונה על שוק ההון, מנוגדות לחוק • טוענת כי הנהל מחייב את רואי החשבון בכללים המנוגדים לכללי המקצוע, ולפיכך "רואה חשבון מטוע נלחמתם על אישור בנוסח זה" • רשות שוק ההון: "צפויים לפרסם נהל מתקן"

25/11/2019 אלה לוי-וינריב

26

איריס שטרק (ימין) ומושה ברקת / צילומים: סריה לוי-וינריב קול: עמנואל פסוטה; שיל: ביינברוק

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים - רשות שוק ההון

שוק ההון | TheMarker

רשות שוק ההון נאלצה להתגמש: פירסמה נוהל חדש לרישוי של חברות פיננסים

מהנוהל החדש נמחקו חלק מהדרישות ממבקשי רישיון בסיסי וכן הדרישה מרואה החשבון של מבקש רישיון להצהיר כי הוא בעל רישיון תקף

קריאת זן 3

22

השינויים בנוהל בעקבות מעורבות הלשכה

אחרי	לפני
נקבע נוסח מוסכם לעניין דיווחי המס עם לשכת רואי החשבון .	בטיוטת נוהל רישוי שירותים פיננסיים נדרש רואה החשבון לאשר כי מבקש הרישיון משלם את חבות המס החלה עליו לפי הדין בגין כל פעילות שלו, וכי הוא מדווח לרשויות המס על פי הדין .
נקבעה דרישה לצירוף פרטי רישיון בלבד .	תצהיר מרואה חשבון בדבר היעדר רישום פלילי, וכן היעדר הליכים מנהליים או משמעתיים תלויים ועומדים מולו מטעם מועצת רואי החשבון .
הוסרה .	אישור רו"ח כי בידי מבקש הרישיון, קיים ההון העצמי הנדרש לפי חוק .
אישור רואה חשבון כי לתאריך מסוים, טרם הגשת הבקשה, הופקד בפועל לחשבון הבנק של התאגיד סכום כסף נוסף מבעל השליטה במבקש .	-
הוסרה .	תצהיר עו"ד או רו"ח בדבר נכונות פרטי בקשה .

פעילות הלשכה מול הבנקים – בנושא אישורי רואי חשבון במסגרת חוק איסור הלבנת הון

- ✓ נשלחו מכתבים לכל הבנקים – חלק מהבנקים הפסיקו את הדרישה.
- ✓ לגבי הבנקים שלא הפסיקו דרישתם – הלשכה פרסמה הודעות מניעות המתריעות בפני החברים שאין לחתום על אישורים אלה.
- ✓ התקיימו פגישות עם הבנקים ברמת יועצים משפטיים ראשיים וקציני ציות.
- ✓ התקיימו תכתובות ושיחות והתקיימה פגישות עם איגוד הבנקים בהשתתפות נציגי הבנקים, נציגי בנק ישראל, נציגי הרשות לאיסור הלבנת הון לגיבוש נוסח מוסכם רוחבי.
- ✓ פורסם נוסח מאושר שנכלל במאגר, כיום רוב הבנקים מקבלים נוסח זה.

פעילות הלשכה – איסור הלבנת הון – טרום החלטת מועצת רואי חשבון

פס"ד טויגה און ליין בע"מ ואח' נגד בנק מזרחי טפחות

כידוע, מתוקף חוק איסור הלבנת הון, בו הוגדרו עבירות מס כעבירות מקור, הבנקים נדרשים לוודא שלקוחותיהם מדווחים לרשויות המס בארץ ובחו"ל, וכן לוודא שמקור הכספים אינו בעבירות פליליות.

הבנקים "גלגלו" דרישה זו לפתחם של רואי החשבון ודרשו כי רואי החשבון יצהירו/יאשרו שהלקוח עומד בכל הדרישות האמורות. הלשכה פועלת מול הבנקים להפסקת דרישות לא תקינות אלה. אזכירכם כי אין לחתום על נוסחים אלה.

פסק הדין עוסק בתביעת נגד בנק מזרחי, כדי לבטל סגירת חשבונות חברה בטענה כי לא קיימו חובות שונים כולל זיהוי לקוח וביצוע פעולות לא מוסברות בחשבונות.

הבנק דרש מהחברה אישור רואה חשבון או עו"ד לנעשה בחברה. על כך אמרה השופטת דרישת הבנק לקבל אישורים מעורכי הדין או מרואי חשבון מידיעתם האישית אינה סבירה ואינה עולה בקנה אחד עם הוראות המפקח על הבנקים וכי די באישורים בהם מפורט מקור הידיעה.

פס"ד קובע שבנק לא יכול להטיל על לקוח לספק אישור רואה חשבון שאינו עומד בכללים המקצועיים החלים על רואה חשבון. בנק גם לא יוכל לטעון לפגם בהתנהלות הלקוח אם הלקוח סיפק אישור רואה חשבון בנוסח העומד בכללים המקצועיים כאמור.

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים - בנקים

חוזר הפיקוח על הבנקים מינואר 2018 - שהתפרסם בעקבות פעולת הלשכה

החוזר קובע מפורשות:

" סוגי האישורים שרואה חשבון רשאי לתת בתחום עיסוקו (אישור מיוחד) מפורטים במסגרת הדינים והתקנים החלים על רואי חשבון.

בהתאם לכך על אישור מיוחד הניתן במסגרת האמור לעיל, להתייחס לנאותות דוח או הצהרה מסוימים של לקוח, למשל בדבר הכנסתו לרשויות המס בארץ ו/או בחו"ל, ולהיות מנוסח בהתאם לכללים שנקבעו בתקן ביקורת 7 בדבר "דוחות מיוחדים של רואי חשבון" ותקן ביקורת 70 בדבר "תיקון תקן ביקורת 7 בדבר דוחות מיוחדים של רואי חשבון" (שמות ישנים).

על התאגיד הבנקאי לבחון ולהגדיר את מתכונת והיקף הדוח המיוחד המבוקש בהתאם לכללים האמורים, לנוכח הנסיבות הפרטיות של כל מקרה. "

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים – בנקים

הודעת מניעות
הובילה לנוסח
מוסכם

חברות וחברים יקרים,

**הנדון: הודעת מניעות על אישורי רואי חשבון הנדרשים על ידי הבנקים
לצורך משכנתה בניגוד לכללים המקצועיים**

בהמשך להודעת הלשכה מיום 12.4.2020 בנושא "עמדת מועצת רואי חשבון בעניין אישורים מיוחדים ודוחות מיוחדים עליהם מתבקשים רואי חשבון לחתום עבור לקוחותיהם" (להודעה [לחץ כאן](#)), אנו מבקשים להביא לידיעת החברים כי נוסחי אישורי רואי חשבון הנדרשים על ידי בנק ירושלים ובנק הפועלים לצורך קבלת משכנתה (לאישור בנק ירושלים [לחץ כאן](#), לאישור בנק הפועלים [לחץ כאן](#)), עומדים בסתירה לחוק רואי חשבון, התשט"ו-1955 ולתקנות שנקבעו מכוחו, וכן בניגוד לתקן בחינת מהימנות (ישראל) 3000 בדבר "דוחות מיוחדים של רואי חשבון".

הנחיות הלשכה לחברים הן כי עליהם להימנע מלחתום על האישורים האמורים.

הוועדה לאישורים מיוחדים בלשכה פעלה ופועלת מול הגורמים האחראים על הנושא בבנקים לשינוי המצב.

בנוסף, אנו מפנים את תשומת לב החברים למכתב מאת המפקח על הבנקים מחודש ינואר 2018 המבהיר לבנקים כי אסור להם לדרוש אישורי רואי חשבון שאינם עומדים בכללים המקצועיים. (למכתב [לחץ כאן](#))

בשלב זה כמענה זמני עד אשר הלשכה תגיע לסיכום עם בנק ירושלים ובנק הפועלים, ניתן לעשות שימוש בנוסח האישורים בנושא שסוכם עם הבנקים, מזרחי ולאומי בהתאמות המתחייבות:

- לנוסח האישור המוסכם עם בנק מזרחי [לחץ כאן](#).
- לנוסח האישור המוסכם עם בנק לאומי [לחץ כאן](#).

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים

28

– בנקים

נוסח
מוסכם

חברות וחברים יקרים,

הנדון: נוסח מוסכם עם בנק הפועלים בדבר דוח מיוחד לצורך קבלת משכנתה

אנו שמחים לבשר לחברים כי בהמשך לפרסום הקודם מיום 1.7.2020 ([לחצו כאן](#)), הגענו להסכמה עם בנק הפועלים, המצטרפת להסכמות קודמות עם בנק לאומי ובנק מזרחי טפחות לנוסחים של דוחות מיוחדים של רואה חשבון לצורך קבלת משכנתה.

כפי שעולה מהנוסחים המוצעים, קיימים שלושה נוסחים עבור:

- חברה בע"מ שקיימים לה דוחות כספיים מבוקרים, לנוסח מוסכם [לחצו כאן](#).
- עוסק מורשה שהגיש דוח שנתי למס הכנסה ורואה חשבון סייע בעריכתו, לנוסח המוסכם [לחצו כאן](#).
- עוסק מורשה שטרם הגיש דוח שנתי למס הכנסה שמתייחס לשנת המס השוטפת ו/או לשנת המס הקודמת, לנוסח מוסכם [לחצו כאן](#).

תודתנו נתונה לרו"ח **איריס שטרק**, נשיאת לשכת רואי בישראל, חברי הוועדה לקביעת נוסחי חוות דעת מיוחדים ואישורי רואי חשבון, הסגל המקצועי בראשותו של רו"ח **דין קריספין**, נציגי בנק הפועלים, ו**גיל יחזקאל**, סגן מנהל מחלקה בהנה"ר בבנק הפועלים על הסיוע המקצועי הרב.

הישגי הלשכה במאבק על אישורים מיוחדים לא תקנים

– בנקים

הלשכה הגיעה להסכמה עם בנק לאומי, בנק מזרחי, בנק הפועלים ובנק איגוד לנוסחי אישורי רואה חשבון לצורך **קבלת משכנתה.**

בד בבד, הלשכה פועלת גם מול הבנקים הנותרים, על מנת להגיע לנוסחים מוסכמים שלא יהיו שונים במהותם מהנוסחים הקיימים.

הלשכה ממליצה להשתמש בנוסחים שסוכמו עם בנק לאומי, בנק מזרחי ובנק הפועלים המפורסמים באתר הלשכה במאגר אישורים מיוחדים

דוגמאות לאישורים מיוחדים לא תקינים

התייחסות
האירועים
עתידיים

אישור רו"ח

1.1 אני הח"מ _____ רו"ח, מאשר בזאת כי לפי בדיקה שעשיתי, במועד הגשת הצעתו של המציע _____ למכרז פומבי מס' 93-206-20 לאספקת שירותי לאספקת שירותי השגחה למטופלים בסיכון במרכז הרפואי סורוקה ("המכרז"), המציע, _____, ח.פ. (להלן: "המציע") מקיים את התנאים הבאים:

1. המציע הינו מלכ"ר;
2. למיטב הבנתי וידיעתי, מקצועית, אספקת השירותים על ידי המציע לשירותי בריאות כללית איננה חיונית בתשלום מע"מ;
3. נעשתה פנייה ע"י המציע _____ לרשויות המס לקבל אישור רשמי, כאמור.

התייחסות
לידיעתו האישית
של רואה החשבון

דוגמאות לאישורים מיוחדים לא תקינים

אישור רואה חשבון / יועץ מס

תאריך: _____

לכבוד
המחלקה לרישוי נוטריונים
משרד המשפטים

הנדון: דיווח על הכנסות לצורך בקשה להענקת רישיון נוטריון

לבקשתו של עו"ד _____ (להלן: "המבקש") ולצרכי הנגשת מכתבנו זה ביחד עם בקשתו של המבקש להענקת רישיון נוטריון המוגשת למחלקת רישוי נוטריונים שבמשרד המשפטים, ולצרכים אלה בלבד – הרינו לדווח כדלקמן:

א. הנו בשמשים כמסייעים למבקש בהגשת דוחותיו השנתיים למס הכנסה כפייד וזאת בין השנים _____ ל _____ (השנים לצבירה נדרש המבקש להמציא הנתונים לצרכי הבדיקה להלן: "שנת הבדיקה").

ב. הנתונים המפורטים בדיווחינו זה עולים מהדוחות שהוגשו לרשימת המס לשנת המס האמורה ואשר בהיותם דוחות מס של יחיד לא בוקרו על דבר.

ג. קראנו והאנו מכירים את סעיף 6 וסעיף 11(א) במדק כי באמות המידה לקבלת רישיון שנקבע ע"י הוועדה לרישוי נוטריונים במשרד המשפטים והם מופיעים במועד זה **באתר מחלקת רישוי נוטריונים**.

ד. הכנסתו (ברוטו) המצטברת הממוצעת של המבקש לפי שנתו מדוחות המס לרשימת המס _____ (הכנסתו שסייעו להכנתם) בג "עבודתו" _____ (הכנסות מניסוק מורכבת דיו" בהיקף שהינו מעל _____ מהיקף הכנסתו בתקופה המצטברת של שנת הבדיקה כאשר בשנת _____ היה האחוז הנמוך ביותר של _____).

ה. יש לזכור רק בסוד והמבקש נשק בעיסוק נוסף כמצטאיי"י). הכנסתו (ברוטו) המצטברת הממוצעת של המבקש לפי שנתו מדוחות המבקש לרשימת המס _____ (או מניירות העבודה שסייעו להכנתם) בג "עבודתו" _____ (לכל הכנסות מעיסוק נוסף כמצטאיי"י בהיקף של _____ מהיקף הכנסתו בתקופה המצטברת של שנת הבדיקה כאשר בשנת _____ היה האחוז הגבוה ביותר של _____).

מכבוד רב,

רו"ח _____

פילוח הכנסות

לא בתחום עיסוקו של רואה החשבון.

שימוש במונחים לא מוגדרים

דוגמאות לאישורים מיוחדים לא תקינים

שימוש במונחים שאינם מוגדרים חשבונאית

אישור רואה חשבון מבקר לעניין בקשה לפטור מאגרה לשנים
בהתאם לתקנה 5א(א1)(1) לתקנות החברות (אגרות), התשס"א-2001.

אני, רואה חשבון _____, מאשר בזה כי אני משמש רואה חשבון מבקר של
_____ (הערה: לרבות העינים שהופסקה בהן הפעילות).
_____ החברה הפסיקה את פעילותה בתאריך _____.

פרשנות משפטית

מאז הפסקת פעילות החברה, הוגשו לרשות המיסים כדיון, יחיות שנתיים של החברה, הערוכים לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, שצוין בהם כי החברה הפסיקה פעילותה, או טופס 1214 שצוין בו כי החברה אינה פעילה, לפי העניין. מצ"ב העתק הדוחות/טפסי 1214 אשר הוגשו למס הכנסה בגין השנים שלגביהן מבוקש הפטור.

מס' רישיון

שם רואה החשבון המבקר

דוגמאות לאישורים מיוחדים לא תקינים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים

אישור על שלמות הדיווחים של הלקוח

חלק ב' – אישור רו"ח / ר"ד (לבחירת הלקוח)

ליחיד: ☐ הצהרת ההון שהוגשה לרשות המסים עבור הלקוח נכון ליום _____ כללה גם את כל החשבונות בבעלותו/שליטתו המפורטים בחלק א' בטופס זה. ☐ דוחות הכנסה שהוגשו על ידי הלקוח לרשות המסים לשנים _____ כללו גם דיווח על ההכנסות שמקורן בחשבונות בבעלותו/שליטתו ו/או על אחזקותיו בתאגידים שפורטו בחלק א'. לתאגיד או כל ישות שאיננה ייחודי: ☐ חוות הדעת שצורפו לדוחות הכספיים ולדוחות המס של החברה/התאגיד לשנת _____ הוגשו ללא הסתייגויות, ובדוחות הכספיים של החברה כלול סכום נכסים שמקורם בכל החשבונות שפורטו בחלק א'.	אישור על דיווח לרשות המסים בישראל
העברות הכספיים המפורטות בחלק א' ואשר הופקדו בחשבון הלקוח בבנק: ליחיד: ☐ נסמכות על הסכמים/עסקי המוכרים לי _____ דיווחו במסגרת דיווחי הלקוח לרשויות המס בישראל ככל הנדרש. לתאגיד: ☐ בהתאם לדוחות הכספיים של התאגיד מקורם בהלוואה _____ מהתאגיד קיבל/נתן שיתרתה נכון ליום 31.12. _____ הינה _____ ☐ בהתאם להסכם _____ ובין התאגיד לבין _____ מיום _____ החברה קיבלה תקבול _____ בשל _____ ☐ בהתאם להסכם _____ ובין התאגיד לבין _____ מיום _____ החברה שילמה סך של _____ בשל _____	אישור באשר להעברות המפורטות בחלק א' פרשנות משפטית של הסכמים

אישור על עמידת הלקוח בחובות הדיווח התייחסות לידיעה אישית של רואה החשבון "הסכמים המוכרים לי" – בניגוד לפסיקה

אישור על מקור הכספים

פרשנות משפטית של הסכמים

דוגמאות לאישורים מיוחדים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים - המשך

אישור וחתום	
☐	נבסס ותואם לנתונים במסמכים הבאים (פרטי):
☐	בהתאם לכללים שנקבעו בתקני הביקורת בדבר דוחות מיוחדים של רואי חשבון. הריני לאשר כי מתבסס על מידע שהועבר אליי בעל החשבון החתום בחלק א' ותואם לו. כמו כן המוצהר לעיני מתבסס ותואם לנתונים במסמכים הבאים (פרטי):
☐	רואה חשבון
	פרטי המאשר (בחר)

התייחסות שגויה לכללים שנקבעו בתקני הביקורת

נדרש אישור פוזיטיבי של הצהרת הלקוח – לא בנוסח של מסקנה בעקבות ביצוע ביקורת

דוגמאות לאישורים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים - המשך

אישור על עמידת
הלקוח בחובות
הדיווח
התייחסות לידיעה
אישית של רואה
החשבון לגבי חובות
מס לפי דין זר בניגוד
לפסיקה

אישור
שחובות מס
בח"ל
ישולמו כדין
בעתיד

א.ג.נ.,
הנדון: [REDACTED] בע"מ, ח.פ. [REDACTED] ("החברה") - אישור רו"ח

לבקשתכם, וכרואי החשבון של החברה החל משנת 2015 ובהתאם לבקשתה הרינו לאשר כדלקמן:

1. הנספים אשר הועברו לחשבון החברה המתנהל אצלכם, הינם עבור הפעילות העסקית של החברה.
2. החברה מקיימת את כל חובות הדיווח החלות עלייה לרשות המיסים, וזאת במועדים הקבועים בחוק וכל חיובי המס החלים על החברה משולמים במלואם.
3. הדוחות הכספיים של החברה נערכים לפי כללי חשבונאות מקובלים, ומשקפים באופן נאות מכול הבחינות המהותיות את המצב הכספי של החברה ואת תוצאות פעולותיה, וכל זאת בהתאם למצוין בדוח רואה החשבון המרבה.
4. למיטב ידיעתנו, אין חובות מס מכח הדין הזר אם וככל שיחולו ידווחו וישולמו כדין, והכל באחריות החברה.

דוגמאות לאישורים מיוחדים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים - המשך

בהמשך לשיחתנו, אודה לקבלת אישור ר"ח על סך מחזור הפעילות השנתית של **הנסק** וכמה מתוכו במזומן.

כמו כן יש לכלול באישור כי אכן כל הפעילות בח-ן נובע מהמכירות של **הנסק** ותקין בהיבט של החוק לצימצום במזומנים.

אישור עמידה
בחוק לצמצום
השימוש
במזומנים

אישור על
מקור הכסף
בחשבון
החברה –
שכולו נובע
ממכירות

דוגמאות לאישורים מיוחדים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים - המשך

דוח אישי (מעין הצהרת הון) על כל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח ובסופו -

אישור תוכן ההצהרה

אני מאשר בזה כי בדקתי את הפרטים הכלולים בדוח האישי בדבר המצב פיננסי שלי _____
כמפורט בדוח שלעיל ולאור בדיקתי כאמור אני משוכנע כי נכון למועד חתימתי על אישור זה פרטים אלו נכונים ומלאים.

אישור
פוזיטיבי כי
כל הפרטים
נכונים
ומלאים

חתימת וחותמת ר"ח

תאריך

דוגמאות לאישורים מיוחדים שנדרשו על ידי בנקים מסוימים - המשך

אישור פוזיטיבי כי ההפקדות במזומן מדווחות לרשויות המס כחוק

לבקשתכם וכרואי החשבון של [redacted] (להלן – "החברה"), הרינו לדווח כי בהתאם לאיתור תנועות לחשבון בנק [redacted] "תמצ"ב וחמסומנת בחותמתנו לשם [redacted] זיהוי, הרינו לדווח כי החברה הפקידה סך של [redacted] במזומן.

הסכום שהפקדנו במזומנים דווח לרשויות המס כחוק.

הנדון – [redacted]

במשך לבקשתך הרינו לאשר כי [redacted] התאם לנתוני הנהלת החשבונות של החברה לשנת 2017, הופקדו במזומן סך של [redacted] לחשבון הבנק על שם חברת [redacted] בסניף [redacted] של בנק [redacted].

הפקדות אלה מדווחות לרשויות המס כחוק.

סיכום

✓ פרסום עמדת משרד המשפטים שמבהירה באופן חד משמעי כי אישורים וחוות של רואי חשבון ינוסחו **בהתאם להנחיות לשכת רואי חשבון בישראל**.

✓ מאגר של אישורים חוות דעת ודוחות בלתי מבוקרים המוסכמים על ידי הלשכה, זמינים באתר הלשכה.

זה לא עסק בלי רואה חשבון

תודה על ההקשבה

41

איריס שטרק, רו"ח
נשיאת לשכת רואי חשבון בישראל
טל': 09-7774000
נייד: 050-9006010

IRIS@STARKCPA.COM

לשכת רואי חשבון בישראל
Institute of Certified Public
Accountants in Israel

نقابة مدققي الحسابات في إسرائيل